GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 1.10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 147
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske štedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 5 OKTOBRA 1935 — BROJ 278

Uz sastanak Gömbös-Hitler

Zagreb 4 X — Izmedju Berlina - Varšave—Budimpešte opaža se u posljednje vrijeme sve življa i značajnija uzajamno-politička aktivnost. Opća situacija u Evropi u vezi s naporima oko rješavanja talijansko-abesinskog konflikta kao da automatski izaziva zbližavanje i dogovaranje pretstavnika onih država, koje se notorno i intransigentno protivne poruke, što su ga nakon svjetskog rata ustanovili mirovni ugovori ili imaju izvjesnih teritorijalnih pretenzija. Sve te države rade dakako ili na rušenju tih ugovora ili imaju aspiracije, koje su tim ugovorima protivne i koje se radi toga kose s paktom Društva Naroda.

Koliko će dugo trajati ta njihova ugrožavanja postojećeg mira zavisi u prvom redu o kompaktnosti svih onih drugih država, koje hoće da pakt Društva Naroda bude poštovan. Slučaj s Abesinijom moguće da doprinese mnogo snaženju te kompaktnosti, ali ni to neće još biti dosta. Trebat će da i one velesile, koje su do sada ostajale prilično po strani, uđu aktivno i neopozivo u sistem organizacije kolektivne bezbjednosti dakle ne samo izrazima simpatije za nj, već i angažmanima, koji će rebelne države uvjeriti, da je svako usilno i nenadano ugrožavanje postojećeg poretka unapred osuđjeno na međunarodnu solidarnu otpornost i kaznu. Mislimo pri tom na angažovanja Engleske i Sjedinjene Države.

Ako ovog puta Društvo Naroda pokaže svu svoju moralnu i koercitivnu snagu, mir će se očuvati Inače ćemo sve od reda doživljavati nove ispade, naročito od strane država, kojima je do ekspanzije i do potpunog likvidiranja mirovnih ugovora.

Sadanji sastanak Göbös-Hitler ne može biti nipošto smatran kao povoljan za evropski mir, tim manje što je njegov značaj vještački unaprijed maskiran tobožnjim navodom, kao da Gömbösov boravak u Njemačkoj ima da posluži ponovnom približavanju i prijateljstvu Rima i Berlina. Izmedju ta dva politička centra nije potrebno posebno madžarsko posredovanje, jer se oni mogu u svaki čas naći skupa, imajući zbog iste potrebe i iste ciljeve t. j. potrebu ekspanzije i ciljeve proširenja svog teritorija u bilo kojem smjeru. Berlin i Rim mogu uvijek lako da se sporazumjevaju preko svojih odnosnih ambasadora, a što je Gömbös baš u ovaj čas hitno krenuo k Hitleru, i baš u času, kad g. Ribbentrop boravi u Bruxellesu, to znači jamačno nešto drugo.

A da je tako, dosta je istaći slijedeće: Ovih je dana boravio u Varšavi njemački drž. sekretar Milch iz njemačkog ministarstva za avijaciju. Taj boravak nije samo u vezi s njemačko-poljskim zračnim eventualnim utanačenjima. Milch je 25. pr. mj. poletio iz Varšave u Budimpeštu. Očito je, da se radi o utanačenjima, i to vrlo važnim, s Madžarskom. Iz Budimpešte Milch se vraća u Varšavu, a onda tek u Berlin. Sve se to dovodi u vezu s razgovorima, koji su ovih dana održani u Schorfheide u kod Berlina. Nakon toga se Gömbös specijalno sastaje s Hitlerom, a taj je sastanak već spremljen na prethodnom sastanku Ribbentrop Gömbös. Prevladava mišljenje, da stojimo pred zračnom konvencijom Berlin—Varšava—Budimpešta, već možda i pred političkim i vojnim paktom izmedju njih.

U Madžarskoj je unutarnja politička situacija kritična. Protiv režima Gömbösova razvija se sve jača opozicija. Najagilniji pretstavnik te opozije je poznati Tibor Eckhart, koji preduzima sve, kako bi za opozicijsku aktivnost predobio vrlo uticajnog grofa Bethlena. Sve izgleda da se ovaj već odlučuje na to, a uslijed toga položaj Gömbösov mogao bi lako da bude ugrožen, tim više što ni sam regent Horthy ne simpatiše mnogo za Gömbösove političke namjere. I radi toga Gömbösu je potrebna neka nova vanjska afirmacija, tim više što mu njegovo dosadanje oslanjanje na Italiju nije donijelo nikakvog efektivnog rezultata.

Prije sastanka njegova s Hitlerom održan je blizu granice Poljske i Litve lov, što ga priređuje pretsjednik pruske vlade Göring. U tom lovu učestvovale su uz Gömbösa i izvjesne ugledne poljske ličnosti, medju njima i državni podtajnik poljskog vojnog ministarstva general Fabrici.

Kad se sve to uvaži i kad se zna koliko su Madžarska i Njemačka protivne sklapanju već skiciranog podunavskog pakta, onda je očito, da se ovdje radi o novoj jednoj orijentaciji madžarske vanjske politike t. j. o takvoj, koja nalazi, da je mnogo shodnije osloniti se u buduće na Njemačku i Poljsku, koje po svojim aspiracijama mogu danas sutra da navrnu tok događjaja i u prilog madžarskim aspiracijama. Italija to ne može dok je u prijateljstvu s Francuskom.

Njemačka i Poljska idu uporedo već prilično vremena i uzajamno se upotpunjuju u stavu očekivanja, kako će u eventualno zgodnom času da zajednički istupe u svrhu postignuća ciljeva, koji su već očiti i jasni i koji su se baš ovih dana još očitije i jasnije ispoljili. Ako pak Italija ostane još jednom razočarana, što je sva prilika, — grupacija Berlin—Varšava—Budimpešta bit će njom povećana i onda ćemo imati strogo uokvirenu frontu protiv postojećeg poretka u Evropi.

Prema toj stopostotno vjerovatnoj kombinaciiji izniče kao bezuslovna potreba sve jače produbljavanje one grupacije snaga, koja je za svjetskog rata uspjela da svlada one iste tendencije zavojevanja, koje se sad ponovno javljaju. Ta grupacija može jedino da obezbjedi poredak, na koji se sad okomljuju slične ili jednake tendencije. Bez toga mir će i u Evropi biti ugrožen, a tekovine pobjede dovedene ozbiljno u pitanje.

Dinko Sirovica

Italija zatvara Otrantska vrata

London 5. — Talijanski ministar finansija je ovlašten da otvori društvu „Svea" kredit od 60 miljona lira za privrednu obnovu Albanije. Tá će se svota isplatiti u deset godišnjih rata. Lučer je prva rata već isplaćena. Razlozi, zbog kojih je Italija ponovno nastavila sa isplatom tog novca Albaniji, imaju prvenstveno vojnički karakter. Financijskim podupiranjem Albanije, Italija pojačava svoje vojničke pozicije na tom dijelu Balkanskog poluotoka i doskora će u valonsku dragu uputiti jedan dio bredova koji će u potrebnom času zatvoriti Otrantska vrata i time onemogućiti engleskoj floti ulaz u Jadransko more odakle bi talijanska sigurnost još jače bila ugrožena.

Zatvaranje Otrantskih vrata za Italiju ima i to veliko značenje, što će ovih dana biti u Albaniji dogotovljene cijevi, koje će dovoditi na obalu naftu, čiji se ležaji nalaze u Devoli, Fleri i Tepeleni. Tim bi talijanska mornarica nesmetano bila opskrbljivana potrebnim gorivom.

Protuengleske demostracije u Italiji

London 5. — Jučer je ponovno došlo do žestokih demonstracija protiv Engleske i to u Bari-ju, Tarantu, Palermu, Genovi i Milanu.

U Genovi su razbili prozore na zgradi englenskog konzulata. Intervenirali su karab njeri i svugdje je uspostavljen red.

Požrtvovnost Nijemaca na izborima u Memel-u

Gornja slika koja se ovih dana vrlo često ponavljala, prikazuje donošenje njemačkih invalida i bolesnika do izbornih kutija, jer su bili isključeni svi koji su dolazili kolicama ili na štakama. Izbori su završili u korist Nijemaca, koji su dobili 92 posto.

Jugoslavija i događaji u Istočnoj Africi

London 5. — Baveći se engleski list „Star" internacionalnom reakcijom talijansko-abesinskog spora naročito podvlači držanje Jugoslavije prema njemu. Tako medju ostalim njegov dopisnik piše i ovo: „Vratio sam se u Beograd poslije nekoliko mjeseci. Uzeo sam broj najvećeg prijestoničkog lista. Dvije su me stvari u njemu zaćudile. Uz uvodnik o zasijedanju u Ženevi objavljena je i fotografija Musolinija, ali ne ona karikatura, nego slika kakovu bi svaki fašista usvojio. Najveći dio športskih vijesti zauzeo je intervju sa pretsjednikom talijanskog nogometnog saveza o budućoj saradnji Italije i Jugoslavije na športskom polju. Ne može se pereći da se mnogo ne radi da se stvori prijateljska atmosfera. Jugoslovenski trgovci ne mogu, a da ne pozdrave stvarno poboljšanje prometa, nastalog zbog podmirivanja talijanskih vojnih potreba. U svim dalmatinskim lukama parobrodi dnevno krcaju drvo, cement, sijeno i stoku. Drvare u nutarnjosti što već godinama nisu radile, otpočele su rad. Tvornice konzerva, pa čak i pivare otpremaju u bocama velike količine piva za Eritreju.

Blok između Pariza, Londona i Berlina

Rim 5. — Londonski dopisnik rimske „Tribune" javlja da pregovori izmedju Pariza i Londona u svrhu stvaranja saveza izmedju Engleske i Francuske povoljno napreduju i da se istovremeno Engleska energično zauzimlje, da se premoste zapreke izmedju Berlina i Pariza. Engleska se nada da u savezu sa tim dvjema jakim kontinentalnim silama može očuvati ravnotežu na Mediteranu i mir u Evropi, jer saradnja izmedju Pariza i Berlina uklonila bi glavni uzrok pogibelji koja neprekidno Engleskoj prijeti.

Poraz talijanske vojske

London 5. — Agencija Reuter javlja da VII divizija koja je jučer izvršila napadaj na Adigratu bila od abesinskih četa potisnuta i djelomično prinuđena na uzmak. Talijanske trupe koje su pak napredovale prema Agámu ametom su potučene. Za vrijeme bitke talijanski vojni avioni bombardirali su ponovno Aduu. Javljaju da ovaj drugi napadaj nije bio onako katastrofalan kao prvi, porušeno je nekoliko kuća, ali mrtvih nema, jer se je veći dio žiteljstva na vrijeme uklonio u skloništa kojima okolica Adue osobito obiluje. Inak se očekuje da će Adua još u toku današnjeg dana pasti talijanima u ruke.

Italija i pitanje kolonija

Uvodnik u „Popolo d' Italia"

Milano. — „Popolo d'Italia" donosi uvodnik, za koji se pretpostavlja, da ga je napisao sam predsjednik ministarskog savjeta Mussolini. U članku se, između ostalog, veli, da se Italija u svjetskom ratu dobrovoljno pridružila saveznicima i time u odlučnom času doprinjela njihovoj pobjedi. Pri svemu tom, prilikom zaključenja ugovora o miru, Italiji nije ustupljena ni jedna jedina kolonija. Italija ne može priznati statičko načelo, kao opravdanje za takav postupak. To se načelo ne može primijeniti već i zato, što danas spore Italiji već ranije priznata joj prava u Abesiniji. U članku se dalje veli, da su druge države već često prelazile preko odredaba Pakta Društva Naroda, i to u nekim slučajevima baš i putem vojnih akcija. „Zašto u tim prilikama, pita se pisac članka, nitko nije govorio o sankcijama? Talijanski narod ima pravo da postavi to pitanje. Talijanski narod također ima pravo da pita, zašto mu spore pravo na vršenje uzvišene prosvjetiteljske misije u Abesiniji. Talijanski narod, osim toga, ima puno pravo na ispravku nepravde učinjene mu prilikom raspodjele mandata". Što se tiče stava prema Društvu Naroda u članku se veli, da je ostanak Italije u članstvu Društva Naroda potrebà evropske saradnje, a prije svega životna potrebà samog Društva Naroda. Poduzimanje mjera protiv Italije od strane Društva Naroda prinudilo bi Italiju na istupanje iz članstva.

„Corriere della Sera" piše dosta žestokim tonom o pitanju londonske vlade upućenom Francuskoj o držanju u Sredozemnom moru i naziva to pitanje „protitalijanskim manevrom" i „triumfom licemjerstva".

List „Messaggero" donosi članak guvernera Rima Bottaia, koji kaže da je akcija Italije u Istočnoj Africi ne samo izraz korporativnog duha, koji sad vlada u Italiji, nego ujedno i jedna neophodna, neizbježna i bitna faza u razvoju fašističke revolucije. Nosioci te stvaralačke revolucije smatraju svojom dužnošću da učine pristupačnim privrednom iskorišćenju u interesu cijeloga svijeta prostrane oblasti, koju dosadašnji vlasnici gotovo nikako nisu iskoristili. Od toga će, zaključuje pisac članka, imati mnogo koristi i sami dosadašnji vlasnici te zemlje.

Uplatnice pošt. ček. zavoda svima su već dostavljene, pa molimo da nam oni koji duguju odmah doznače pretplatu i da ne budemo definitivno prisiljeni obustaviti šiljanje lista i utužiti za dužnu svotu, *svakoga onoga koji redovito prima list i ne plaća.*

Na Sredozemnom moru

Povodom talijansko-abesinskog konflikta nastao je u posljednje vrijeme jak spor između Italije i Engleske. Razlog tome treba tražiti ne samo u povredi engleskih interesa, koja bi mogla da se javi u samoj istočnoj Africi, kad bi Italija uspjela da ondje izvojšti sebi predominantan položaj i uticaj, već i u onom poremećaju snaga, koja bi mogla da se javi na Sredozemnom moru, na tom najznačajnijem komunikacionom spoju između Evrope i Azije, otkad je prokopan Suez.

Velika Britanija se ne bi ni sada trgnula, bar ne u ovolikoj mjeri, da nije u talijanskoj štampi prerano intonirana pobjednička talijanska himna o skorom gospodstvu Rima nad Mediteranom, a u vezi s očekivanim sigurnim pobjedama u Abesiniji. Izvjesne kretnje talijanske ratne mornarice za posljednjih dana bile su sasvim podobne, da izazovu u Londonu zabrinutost i potrebu reakcije. Engleska je u prvom redu potražila ustuka talijanskim aspiracijama u Društvu Naroda i uspjela je, da ga totalno, bar načelno, mobiliše protiv Italije. Pored toga dala je i sama razumjeti Italiji, da će u svome stavu biti nepopustljiva, a pri tome joj je najglavniji adut okolnost, što su i Italija i Abesinija članice Društva Naroda.

Stvari su se do sad razvile tako, da je Engleska protiv svake nove koncesije Italiji, a Italija za politiku slobodnih ruku, ako joj se ne stave u siguran izgled koncesije, koje bi bile ekvivalent neospornog posjeda cijele Abesinije. Mussolini je vojnicima pri odlasku u Afriku svečano predočio, kako će cijela Abesinija biti njihova. Već je proglašena i velika fašistička mobilizacija. Danas izgleda, da su već sva mirovna sredstva iscrpljena i da je rat u Africi neotkloniv i vrlo bliz.

S time u vezi engleske su vojne vlasti u Gibraltaru izvele već pokusnu mobilizaciju svih tamošnjih pomorskih i zračnih sila. Tvrdjave i samo mjesto Gibraltar često su obaviti vještački gustom maglom, kroz koju se pogdjekad probija silna svjetlost ogromnih reflektora. Na Malti je pred malo dana instalirano 12 takovih reflektora, koji skoro svake noći osvjetljavaju nebo nad ostrvom. Najveća egipatska luka Aleksandrija dobila je posljednjih dana potpuno ratno obilježje. Luka je zatvorena snažnom željeznom mrežom, kroz koju vodi putničke i trgovačke brodove jedan jedini prolaz. Tamo su koncentrirane najjače engleske ratne ladje, a u luku stižu dnevno parobrodima novi tovari vojnog materijala, kao i mnogobrojni ratni avioni, da budu odmah montirani na abukirskom aerodromu. Engleske se bojne ladje javljaju i u Navarinu, na Krfu i u Argostoli. Sve je to u vezi s engleskim spremanjem sankcija.

Sve to nije dosta. Engleska se obraća i Francuskoj, da ju podupre u eventualnoj akciji na Sredozemnom moru. Sve to znači, da je ovo more s engleskog pogleda ozbiljno ugroženo u času, kad u Africi može s trena na tren da zajekne bojna truba.

Vel. Britanija je sve do nedavna smatrala, da joj je na Mediteranu dovoljno bdjeti nad moreuzima, nad Suezom i nad Gibraltarom. Egejsko i Jonsko more bila je, — bar prividno — prepustila Italiji, tako da se je dugo vrijeme Italija smatrala kao britanska nasljednica u tim dijelovima Mediterana. Sticao se je utisak, da postoji čak i neka vrst savezništa između Italije i Vel. Britanije u pogledu održavanja sigurnosti na Mediteranu. Dotad i dotle Vel. Britanija je bila u tom dijelu mirna i bezbrižna. Poslije svjetskog rata Vel. Britanija se je jače osjećala tu i sigurnijom u slijed rušenja dardanelskih utvrda i neutralizacije svih prostora oko moreuza.

Nije dugo prošlo nakon svjetskog rata i Vel. Britanija je počela da sumnja u ciljeve Italije. Mussolinijev prepad na Krf 1923 god. bio je prvi uzrok britanskog alarma. Kasnije je nadošao sastanak Mussolini—Chamberlain kao tobožnji znak smirenja, ali je malo zatim Italija opet nastavila, da radi u smislu sticanja što jačeg uticaja na Sredozemnom moru. Vrhunac zabrinutosti opažen je u Londonu u času, kad je već bilo jasno i očito, da Mussolini bezuvjetno hoće rat s Abesinijom i da je u tu svrhu spreman suprotstaviti se svakoj zapreci, pa i britanskoj.

U fazi, u kojoj se sad nalazi abesinski problem, nije isključena mogućnost potresnih prizora i na samom Sredozemnom moru, jer se radi o pitanju nadmoćnosti na njemu. To pitanje nadmoćnosti ozbiljno tangira sve mediteranske države, jer bi se odjednom mogle naći pred eventualnošću jedne sudbonosne promjene. I Turska, i Rusija i Grčka, pa i Albanija imaju i te kako interesa da do promjene ne dođje, a ima ga, naravski, i Francuska. Radi se o tome, da bi Sredozemno more moglo postepeno da bude dovedeno pod prevalentni talijanski uticaj, ako bi engleski uticaj tu popustio. Teške posljedice takve promjene i odveć su očite. Pitanje nadmoćnosti na Mediteranu glavni je dakle uzrok sve oštrijeg sukoba između Engleske i Italije. U tom pogledu kointeresovani smo i mi kao primorska država na Jadranu, koji je samo velik zalv Mediterana sa istaknutom trgovinskom i strateškom važnošću. Postavlja se, kako je dobro definisao neki dan g. Ž. Balugčić — pitanje, da li će se u buduće u tome moru održavati i dalje sadanja sloboda kretanja za sve narode, koja je uslovljena engleskom nadmoćnošću, ili će Mediteran biti monopolisan pod nadmoćnošću talijanskom, što bi za trgovački život na njemu značilo jedno kobno kočenje. Kad se sve to promotri, onda je razumljiv oštri stav Velike Britanije.

S.

Dolazak engleskih avijatičara u Gibraltar, koji je kao važna strategijska tačka dobro spremljena za slučaj rata. Prije nekoliko dana stigao je veliki transport aviona i topova, a na brijegu postavljeno je 50 novih baterija.

Njemačka na strani Engleske

Pariz 5. — Jutrošnji listovi donose na uvodnim mjestima vijest da će Njemačka bezuvjetno stajati na strani Engleske. Toj suradnji Rusija pravi poteškoće, dok Sjedinjene Države u tome vide jedinu spasonosnu mjeru za očuvanje evropskog mira. Pronose se glasovi da se između Njemačke i Engleske vode tajni pregovori u svrhu ostvarenja spomenute saradnje. Rusija traži da se Engleska odluči na sklapanje istočnog pakta ili da zauzme neprijateljski stav prema Njemačkoj i Japanu, koji Rusiji otežavaju slobodu akcije. Šta više u pariškim se političkim krugovima govori da će Japan smjesta udariti na ruske pacifičke pomorske baze, ako bi Rusija svojim držanjem provocirala zapletaje u Evropi.

Načelnik abesinske armade o ratu

Načelnik abesinske armade Vehib paša, koji je kao što je poznato za vreme svjetskog rata pomogao braniti Dardanele od Engleza i Francuza, imao je ovih dana jedan razgovor sa saradnikom francuskog lista „Petit Parisien". Vehib paša je izjavio, da Italijani i kad bi imali 500.000 vojnika ne bi stigli do Adis Abebe, Harara ili štavše do Džibutija, jer bi pomrli od žedje. Već sada Italijani dovoze vodu u Eritreju iz Italije, iako su imali čitavu godinu dana da spreme budući rat. Načelnik abesinske armade tvrdi, da će „Talijane pobjediti voda". Osim toga Italijani prema nazoru Vehib paše nemaju dosta žive snage i novaca.

Vojne instruktore raznih naroda je Vehib paša karakterizirao ovako: „Njemački oficir je uglavnom instruktor pešadije. Tamo gdje treba izraditi detaljan ratni plan, tamo su moji njemački prijatelji nenadmašivi. Ali za artiljeriju mi dajte Francuza; oni su jedinstveni što se tiče gadjanja. Englezi su majstori za gradnju utvrdjenja. Za jedan dan svrše iskopavanja, drugog dana ih dopunjavaju mnogobrojnim novim rovovima i za tri dana je čitav kraj pretvoren u beskrajan podzemni lavirinat."

Što se tiče budućeg rata Italijani će po nazoru Vehib paše biti primorani da vode manevarski rat, ako budu htjeli da uopće nešto postignu.

Vehib paša je između ostalog upozorio francuskog dopisnika: „Ako dodjete kod mene u glavni štab, kad budemo napredovali, snabdite se dobro ljekovima, jer ćete piti neiltriranu vodu i razbolićete se od groznice. Dakako imaćete filtar, ali vaša žedj će biti tako velika, da nećeti imati dosta strpljenja da čekate dok se voda ne pročisti. Isto će biti i s Italijanima. Vjerujte, voda je naš glavni saveznik.

Ceps.

GRADSKE VIJESTI

Mala nezgoda parobroda „Ante Topić"

Parobrod „Ante Topić" ukrcao je u Šibeniku veću količinu bauksita za Rotteream i prije neki dan otplovio je iz luke. Malo vremena po izlasku primjećen je jedan defekt na krmi, te je parobrod zaustavljen i kvar provizorno opravljen. Po popravci „Ante Topić" vratio se u šibensku luku gdje je od strane osiguravajućeg društva pregledana šteta te pošto je defekt temeljito opravljen parobrod je prosljedio put.

Drugarsko veče u Oficirskom Domu

Večeras se u Oficirskom domu priređuje zajedničko drugarsko veče rezervnih i aktivnih oficira, u mjesto ranijeg koje se trebalo održati prigodom slave rezervnih oficira, a koje je bilo odloženo. Pozivlju se svi rezervni oficiri da prisustvuju na ovo drugarsko veče sa svojim obiteljima, a uz to i gospoda sa stalnim ulaznicama.

U SOKOLSKOM DOMU održava se u nedjelju na veče uobičajeni plesni vjenčić. — Svirá odlična jazz-kapela. Početak u 19 sati.

† ANTICA MARIČIĆ, učiteljica, preminula je u četvrtak a pogreb je obavljen jučer po podne. Učit. udruženje izdalo je posebnu osmrtnicu. Pokojnici laka zemlja, a ožalošćenoj porodici naše iskreno saučešće.

Na otvorenom grobu oprostio se pokojnicom nadzornik g. M. Triva i u ime Jug. Učit. udr. pret. g. Manojlović.

PAROBROD „BAKAR" već par dana nalazi se u šibenskoj luci gdje krca 6800 tona bauksita za Rotterdam.

Kretanje stranaca u prošlom mjesecu

Posjeta stranaca Šibeniku kroz prošli mjesec bila je dobra obzirom da je kraj sezone. Šibenik je posjetilo u kupno: Jugoslovena 477, Talijana 58, Austrijanaca 61, Njemaca 23, Francuza 29, Poljaka 16, Čeha 19, Rusa 11, Rumuna 1, Belgijanaca 2, Engleza 15, Holandjana 4, Madjara 3, Švajcarca 4 i Amerikanaca 1. Ukupno je bilo kroz mjesec septembar noćivanja 3237.

U Švajcarskoj je pronadjen leš jednog Šibenčana koji je nastradao još 1933 godine

Pred par dana ovdašnji župski ured dobio je pismo od sveštenika iz Wienberga, mjesta na Švajcarsko-Francuskoj granici, u kome ovaj izvještavá da je na tamošnjem groblju sahranjen 27 augusta Ivan Vestić iz Šibenika. Dalje se u pismu ukratko nalazi slijedeće:

Jedan mladić šetajući se po okolici Weinberga, na dan 26 augusta, spazio je ispod jedne pećine čovječji kostur, koji je na sebi imao ostatke od zimskog odjela. Odmah je izvijestio mjesne vlasti koje su izvršile uviđaj te u ostatcima odjela pronašli pasoš koji glasi na ime Ivana Vestića rodom iz Šibenika. Osim toga nađen je krsni list, neke fotografije i još par stvarčica. — Kako u pismu stoji, prema svim okolnostima po srijedi je nesretan slučaj. Pretpostavlja se da je pokojnik uslijed nepažnje ispao iz voza, pa kako je na tom mjestu strmo a uz to se nalaze stijene, udario je glavom u neki kamen i ostao na mjestu mrtav. Prema nalazu vlasti ovo se desilo još u zimu 1933 god. Kako je mjesto, gdje je leš pronađen dosta sakriveno, kroz svo ovo vrijeme niko ga nije opazio te je leš istruleo tako da je ostao samo kostur.

Kako je Ivan Vestić rodom iz Šibenika, potražili smo njegovog rođaka, koji nam je pokazao pismo sveštenika kojim je župski ured bio izvješten, a uz to nam je dao par podataka. Ivan Vestić bio je vrlo nemirne i pustolovne prirode i neprestano je lutao po svijetu, ne prihvativši se nikada nekog ozbiljnijeg posla. Svojim rođacima nikada nije pisao, niti su oni znali gdje se on nalazi. U Šibeniku je bio poslijednji put sredinom 1933 godine, kada se interesirao za regulisanje nekih svojih stvari na vojnom odsjeku gradskog poglavarstva. Od tada se o njemu više ništa nije čulo sve do prije neki dan, kad se doznalo za njegovu tragičnu smrt.

širite »TRIBUNU«

Zimski vozni red Jadranplovidbe stupio je na snagu

Od prvoga oktobra stupio je na snagu novi zimski vozni red Jadranske plovidbe. U pogledu Šibenika on nema nekih većih promjena. Uglavnom je sve ostalo po starom. Nešto je bolji od prošlog zimskog voznog reda, jer dok je po prijašnjem bilo samo dvije brze pruge u zimskoj sezoni, ovoga puta ih ima tri u odlasku i povratku. Jedino možda dan dolaska nije najsrećnije raspoređen (nedjelja, ponedjeljak i petak iz Sušaku, i utorak, srijedu i subotu prema Sušaku). Ostale pruge imaju različitih promjena. Ima više parobroda u isti dan za isti pravac dok drugih dana u sedmici nema skoro nikakovih dobrih veza.

U pogledu pruga za sjevernu Dalmaciju ovom prigodom reći ćemo par riječi. Te pruge odlaze iz Šibenika u 7 sati ujutro ali u većini slučajeva polaze sa zakašnjenjem zato što čekaju juternji vlak iz Zagreba. I pored čekanja češće se desi da moraju parobrodi otići i ne dočekavši vlak. Ovakovim kasnijim polaskom gube dosta u pruzi, jer ne mogu za vidjela da stignu u krajnju luku te se zadržavaju noću negdje usput. Ova praksa se pokazala kao nezgodna i na anketi u Splitu predloženo je da ove pruge polaze ranije ujutro. Međutim delegat pošte kategorički je ustao protiv ovoga, a zašto — to samo valjda on zna. Kako sada dolazi zima to su dani mnogo kraći, te se još više osjeća potreba ranijeg polaska, jer ovako parobrodi uslijed kratkoće dana učine tek nešto više od dvije trećine pruge.

SPORT

„Osvit" - J.R.Š.K. „Šibenik"

U nedjelju se u cijeloj zemlji odigravaju utakmice između mjesnih klubova za fond blaženopočivšeg Kralja. U Šibeniku će se susresti dva mjesna kluba: Osvit—Šibenik. U zadnje vrijeme Šibenik je pokazao dosta veliki napredak i što je najglavnije njegovi igrači igraju sa puno poleta i požrtvovanja. Zato smo i uvjereni da će ovaj nedjeljni susret biti vrlo interesantan.

Ovu prijateljsku utakmicu sudiće g. Pera Zlataper.

Početak je u 3 sata po podne.

KINO »BALKAN«

prikazuje samo u nedjelju i ponedjeljak slavnu japansku pjevačicu, član. bečke opere Michiko Melnl koja pjeva u muzičkom velentonfilmu „Posljednja ljubav".

G. BRUNO UNGAROV, geometar katastarske uprave u Šibeniku, premješten je u katastarsku upravu u Kninu, po potrebi službe.

Od svačega po malo

Jedna unosna profesija

Kod jednog našeg građanina, koji inače izdaje sobe u najam, pred par dana došla je jedna lijepo obučena strankinja te se u kratko vrijeme pogodila da će tu stanovati i hraniti petnajest dana. Domaćin, videći pred sobom na oko pristojnu osobu, pristao je i već toga dana strankinja je bila na objedu, pokazavši pri tom dobar apetit. Poslije ručka legla je da se malko odmori, a zatim je izašla u varoš, da bi, kako je rekla, donjela svoje stvari.

Na veče su je očekivali kući, ali ona nije došla. Ni sutradan se nije pojavila, niti su je ukućani vidjeli.

Tako je ova osoba na jedan drzak ali originalan način dobro objedovala ne potrošivši ni dinara. Domaćim je stekao jedno iskustvo više, a i ostali bi mogli da se koriste ovim te da ne nasjeduju ovakovim osobama.

Subotnja novela:

Prorok

Toga dana je Mišel Arno jedva dobio dozvolu od šefa da ranije izađe iz kancelarije. A kad je izašao umjesto da ode pravo kući, kao što je obično radio, uputi se Etoalu. Izvuče novine iz džepa i još jednom pogleda, pa skrenu u jednu uličicu.

Mišel Arno bio je pošten i ispravan činovnik ministarstva prosvete. Ništa na njemu nije bilo sumnjivo. Što se sad okretao da ga ko ne vidi, samo je zato što je odlazio slavnom pretskazivaču sudbine Rušnamutriju, koji je mogao da pogodi „sve što u životu čeka. Budućnost, sreću, zdravlje, bogatstvo".

Otkud baš da Mišel Arno ide kod ovoga proroka? On, tako ispravan činovnik i muž!

Mišel uđe u salon zastrt svilom. Morao je da čeka izvjesno vreme. Najzad je uveden u svetilište: tišina i polutama. Stočić, stolica, staklena kugla i bronzano lice čovjeka sa nadzemaljskim glasom.

„Prorok" je govorio ravnomjerno. Kao da nije vidio posjetioca koji je promrmljao cilj svoje posjete. Reče mu: oženjen je, ne izgleda gore nego mnogi drugi, možda bi pobrao uspjehe i na drugoj strani ako bi se potrudio, ali to ga ne zanima. Naprotiv, on voli svoju ženu i izgleda... manje... više...

Prorok dižh ruku i reče svojim nadzemaljskim glasom:

— Jeli ti žena vjerna?

— Kakvo pitanje! promrlja Arno, uznemiren.

Ali prorok ponovo diže prst. Izgledalo je kao da ispituje neku mračnu točku. Najzad reče:

— To je zato što ne znaš da izazoveš želju kod nje. Učini svoju ženu ljubomornom... luđače!

Posjeta je bila svršena. Izlazeći, jedan sluga mu diskretno reče da konsultacija staje 60 franaka.

— Mislio sam da je besplatno, reče Mišel.

— Dabome, ali pedeset franaka je za „mračnu tačku" a deset za „luđače".

Kad izađe napolje, Mišel promrmlja „da bude ljubomorna... šezdeset franaka..."

Sve do svoje kuće Mišel ne nađe načina da gđu Arno napravi ljubomornom. Ovaj vrli činovnik nije bio i vrla inteligencija. Ali kad prođe pored vratarkine lože, ideja kao da mu pade s neba i on se žurno pope uz stepenice.

Gđa Arno nije bila kod kuće i Mišel to iskoristi.

— Marija, pozva on služavku. Ona se pojavi. Bila je isto toliko lijepa koliko i glupa. A imala je oči koje bi zavele i sveca i čulna, nabubrela usta.

— Djevojko, poče Mišel dobroćudno, treba da mi učinite jednu zaista čudnu uslugu.

On izvuče iz džepa komad od 20 franaka, svu uštedevinu koja mu je posle Rušnamutrija ostala, i turnu joj u ruku.

— Ako to čini zadovoljstvo gospodinu, potvrdi Marija glupo.

— To je za vas, reče Mišel... i ja ću vam dati tri put, četiri puta više.

Marija uze kraj kecelje i osloni se na Mišela, na njegovo najveće zaprepašćenje.

— Kad gospodin hoće...

Mišel je uvjeri u svoje čiste namjere.

— Ne radi se o tome, reče on kao za sebe. Nego, trebá gospođu da načinite ljubomornom.

— Ljubomornom?

— Dabome. Znate, izmislite nešto... Samo da bude ljubomorna...

I Arno izađe, zadovoljan samim sobom.

Sutradan pri povratku iz kancelarije Mišel zamalo nije pao u nesvjest kad je otvorio vrata svoga stana. Sve stvarčice koje su bile ukrás stana ležale su izlomljene; mačka se mudro zavukla pod ormar, u kuhinji, Marija je plakala i prala svoje izgrebane obraze. A nasred opustošenog salona stajala je g-đa Arno, koju su nervi već izdali...

Mišel otrča Mariji, svojoj saučesnici:

— Šta je bilo?

— Pa ja sam učinila ono što mi je gospodin naredio... Da bih g-đu učinila ljubomornom rekla sam da je gospodin Žan bio moj ljubavnik i da je htio da gospođu ostavi radi mene...

— Ludo jedna!

— Zašto? Ja sam rekla istinu. Gospodin Žan mi je to zaista nudio.

R. Brion.

Staklene okvire

(ramove) rabljene za djeljenje prostorija ili slično u staklu traži se.

Predavanje Dr. M. Perkovića

Knin, 2. X.

Naša „Ženska dobrotvorna zadruga" drži se tačno najavljenog programa popularnih predavanja, svakog utorka, a kninska publika pokazuje sve to više zanimanja za takove kulturne užitke. Osobiti se interes opaža kod dama i kod g.g. oficira.

Sinoć je održao predavanje Dr. M. Perković o *„Srpsko hrvatskoj tradicionalnoj književnosti"*. Protumačivši što je tradicionalna književnost, prešao je na naše narodne pjesme, pripovjetke, t. j. na poeziju i prozu što ju je naš narod stvorio. Upotrebio je kombinovanu metodu analize i sinteze u izlaganju vrijednosti, ljepote i bogatstva naše epske (junačke) poezije, dok je lirsku narodnu pjesmu i prozu ostavio za svoje buduće predavanje. Govoreći o ciklusima narodnih epskih pjesama, zadržao se je pitanjima o konvencionalnim i historičkim motivima narodne poezije, osobito najstarijih balada, koje su zabilježene u Dalmaciji i uopće u našem primorju. Potanje se je osvrnuo na ciklus pjesama Kraljevića Marka, Kosovske bitke i ciklus hajdučko-uskočki, navodeći naše pokrajinske junake: Jankovića Stojana, Smiljanić Iliju i Senjanin Ivu. Pročitao je pjesmu Ropstvo Janković Stojana. Uporedio je i sadržaj, metriku, etiku i estetsku stranu, ljepote dikcije deseteračkih pjesama sa starim bugaršticama. — U II dijelu predavanja istaknuo je, kako je kulturna Evropa primila prijevod naših nârod. pjesama i kako ih je ocijenila; kako su te pjesme djelovale na nas prevod nacionalni književni u Ilirskom pokretu u Hrvatskoj i kod Srba u romantičnom zanosu; kako su na naše umjetne pjesnike, od Njegoša i I. Mažuranića, pa do Mirka Korolije a osobito Iva Vojnovića, djelovale i nadahnjivale i naše narodne pjesme; koji su i kakov utjecaj vršile na našu omladinu u školama u nacionalnom, etičkom i estetskom pogledu. Završio je predavanje apelujući na našu inteligenciju da čita to naše „narodno blago" sa željom da se u srednjim školama podaje više važnosti tradicionalnoj našoj književnosti.

Predavanje bilo je saslušano najvećim interesom i nagrađeno odobravanjem.

Dar Banovinskoj bolnici kralja Aleksandra I. u Biogradu

Blagopokojni gosp. Dr. Ivo Marčelić bivši ravnatelj pokrajinske bolnice u Zadru a zatim sreski sanitetski referent u Prekome, u svojem rodoljublju sjetio se je prije smrti nove ustanove u Biogrâd n-m: Banovinske Bolnice Kralja Aleksandra I., te joj je ostavio svoju bogatu medicinsku biblioteku, radi čega će bolnica, koja je ovaj dar već primila od pokojnikove g. kćerke, sačuvati vazda harnu uspomenu na svog dobrotvora.

Pretsjedništvo okružnog suda u Šibeniku

Su 1274—14/35/5

OGLAS

Za centralno grijanje okružnog suda u Šibeniku za zimsku periodu 1935—1936 budžetske godine ima se nabaviti 42.592 kg. engleskog ugljа koks, 85.184 kg. mrkog komadastog ugljа i 5 kubičnih metara bukovog drva za potpalu u peći.

Reflektanti koji žele preuzeti ovu nabavku neka izvole ovom sudu putem pošte ili lično dostaviti svoje ponude taksirane sa taksenom markom od din. 5:— u kojoj ponudi valja navesti najnižu cijenu uz koju bi pojedinac mogao dati ugalj i drvo i to postavno u dvorište suda.

Ponude podnijeti najdalje do uključivo 10 oktobra 1935, a nabavni uvjeti za to vrijeme stoje interesentima na raspolaganje svakog radnog dana od 7 do 13 sati u sobi br. 37.

Pretsjedništvo Okr. suda u Šibeniku dneva 23 septembra 1935.

Pretsjednik:
Dr K. PASINI

Poruka roditeljima

Opaža se u posljednje vrijeme, da naša srednjoškolska mladež, koja je svršila četiri razreda srednje škole (gimnazije, realke, realne gimnazije i građanske škole), između 14 i 16 godine mnogo sanjari, čeka nekakva čudesa, ne radi ništa, gubi zlatno vrijeme i ostaje kod svojih roditelja na sav teret i brigu, jer nema ta mladež materijalnih mogućnosti ni drugih preduvjeta, da nastavi svoje nauke u višim razredima srednjih škola. Tako prolaze godine i godine i ta naša brojna mladež nema potrebnih ni stručnih kvalifikacija za uposlenje i namještenje, nego dolaze u obzir pri namještanju za najniža namještenja raznih administrativnih struka, a takvih namještenja danas nema. Onda dolazi kajanje i svaki pojedinac pita sebe, što sada?

Takvi se redovito obraćaju u masama na Hrvatskog Radišu, da ih namjesti u razna privredna zvanja, ali je prekasno početi naukovati u 17 godini života, jer se takav stariji mladić ne može u naučničkom životu snaći i ne može prilagoditi prilikama, u kojima jedan naučnik živi. Iz svega toga proizlazi za ovakovog srednjoškolca — naučnika — životno nezadovoljstvo i razočaranje. Prema postojećim shvaćanjima o primanju naučnika u trgovinu, obrt, industriju i napredno gospodarstvo nijedan poslodavac ne prima nijednog mladića preko 16 godina u privredna zvanja. Zato pozivamo sve roditelje, ako žele svojoj djeci dobro i ako su njihova djeca svršila četiri razreda srednje škole (gimnazije, realke, realne gimnazije i gradjanske), a ne postoji nikakva mogućnost iz ma kojih uzroka za njihovo daljnje školovanje, onda neka roditelji učine ovo:

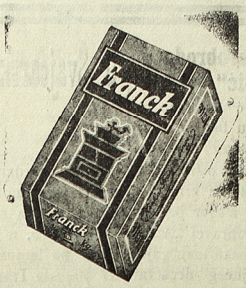
a) Neka svoju djecu, koja su svršila 4 razreda srednjih škola, upute u stručne škole, da ta djeca imadu stručne kvalifikacije, — ako to dozvoljavaju materijalne prilike roditelja.

b) Ako su materijalne prilike roditelja takove, da je nemoguće djeci polučiti stručne kvalifikacije putem stručnih škola, onda preostaje samo jedno, a to je direktno i praktično naukovanje djece u svim granama privrede u trgovini, obrtu, industriji i naprednom gospodarstvu. Zato će roditelji odmah slati svoju djecu nakon svršena četiri razreda srednje škole u naukovanje, da se ne gubi vrijeme, jer nam je samo tako moguće, da ovakvi naučnici na vrijeme započnu naukovanje i podjedno, da to naukovanje točno i uspješno završe u raznim granama trgovine, obrta, industrije i naprednog gospodarstva. Roditelji će učiniti na ovaj način samo korist svojoj djeci za njihovu samostalnu budućnost, ako ne dozvole, da im djeca badava ne gube vrijeme, što će se njimn i njihovim roditeljima kasnije osvetiti.

Hrvatski Radiša - Zágreb

Izrađuje VJENCE i BUKETE iz —svježeg i umjetnog cvijeća—

Ovako izgleda „Pravi Franck",

poznat na cijelom svijetu i omiljen kod svake domaćice kao najzdraviji dodatak kavi. — On daje kavi, bila to zrnata ili ječmena, svu sadržinu i punoću, te ističe njenu aromu. —

Domaći je proizvod od korijenja oplemenjene šećerne cikorije (vodopije), dakle biljni proizvod. —

Zanimljivost

Kraj »muškog raja« u Americi

U američkoj saveznoj državi Arizona postojala je čitava kolonija u kojoj su muškarci u poligamiji. Svaki od njih imao je po nekolike žena i pošto je kolonija Šort Kri u zabačenom i veoma usamljenom kraju, van domašaja vlasti iz provinciskog centra, dugo se za ovaj „muški raj" nije znalo. Sve je ostalo u najboljem redu dok se same žene nisu pobunile.

Muškarci su u ovoj neobičnoj koloniji udesili svoj život najidealnije. Svaki od njih imao je po više žena. Sami muškarci nisu ništa rádili, samo su se sunčali i kartali preko cjeloga dana. A žene su radile, orale, kopale, čuvale stoku po planinamâ i starale se i o muževima i djeci.

Ovo rajsko stanje za muškarce trajalo je prilično dugo. Čak i djeca su vaspitana u duhu novog načina života. Djecaci su maženi, nije im se davalo da rade, a djevojčice su već od malena morale naučiti sve vještine.

Ko zna dokle bi trajao ovâj život „muškog raja" da jednoga dana nije došlo do otvorene pobune među ženama u koloniji, kojima je dodijalo robovanje muževima. Čuli su se poklici:

— Natrag ka prirodi!

Nije valjda potrebno naročito nàglasiti da su ovu pobunu žena organizovale i pokrenule — ljubomorne žene. Jer, svaki muž je jednu ili dvije od svojih žena naročito favorizovao, dok su mu ostale bile dobre samo da rade. I dok su ove radile, favorizovane žene su se zabavljale s muževima. Ljubomora je, najzad, dostigla vrhunac i došlo je do prave ženske pobune.

Pošto muževi i njihove ljubimice nisu htjeli da prihvate uslove pobunjenih žena, one su otišle državnom tužiocu u Arizonu, i cjelu stvar su opširno izložile.

Agilni državni tužilac dr. Bolindžer, koji nije imao ni pojma da se u državi Arizona čitava jedna kolonija odaje poligamiji — koja je po zakonimâ strogo zabranjena — odmah je sa čitavom četom policajaca otišao u Šort Krik i pohapsio oko 200 muževa poligamista, čije žene su potvrdile da su više njih živjele s jednim mužem.

— Svi će biti osuđeni zbog mnogoženstva! rekao je dr. Bolidžer novinarima. — Njih čeka velika kazna...

U međuvremenu pobunjene žene pokajale su se što su svoje muževe prijavile državnom tužiоštvu i sada su povukle svoje iskaze. Kolonija je ostala bez muškaraca... Ali, energični dr. Bolidžer je istjerao ove žene iz svoje kancelarije, nalazeći da se poligamija može progoniti i po zvaničnoj dužnosti...

GVOŽĐARSKA RADNJA

Ivan Relja i drug

— ŠIBENIK —

Zagrebačka ulica 114.

Bogato skladište svih vrsta peći i sparherda za domaću uporabu

Skladište noževa za brijanje

COPPERPRINT podmorna boja garantirana za godinu dana zprobana od iskusnih pomoraca Svih vrsti suhih i uljenih boja, lakova, firnisa, katrama, blaka, karbolineja, kistova, stuka, pakla i sve u tu struku spadajuće predmete, najbolje kvalitete uz umjerene cjene i solidnu poslugu.

Preporuča se

Viktor Sošić - Sibenik

Specijalna trgovina bojaiaka

Trg Stjepana Radića, kod crkve Sv. Ivana,

Smrtnik tekućina za uništavanje insekata kao za muhe, komarce, stjenice i drugu gamad. Nadmašuje svedruge preparate kao ukvaliteti tako i u jeftinoći Probajte i uvjerite se.

Tamburine — (sjedalice) rabljene, u dobrom stanju nekoliko komada traži se

Štampa i vlasništvo: Odilk, Graf, Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Urednik: Milan Radojković Odgov. urednik, Namilkar Vitaliani